

خلاصه و نمونه سوال

شمیم دانش

آموزه ها و معارف قرآنی

نمونه سوالات این دوره در بزرگترین کانال تلگرام

فرهنگیان خراسان جنوبی

نیز قابل دسترس است:

@SkMedu

بحث اول : مقدمه و آشنایی با صرف و نحو

آیه ای از قرآن کریم و حدیث نبی اکرم (ص) به منظور اهمیت آشنایی با زبان عربی مطرح شده است.

پیامبر اکرم(ص) می فرمایند: من به سه دلیل زبان عربی را دوست دارم، چون از نژاد عرب هستم، چون قرآن به زبان عربی است و چون عربی زبان اهل بهشت است.

صرف یعنی تغییر دادن

علم صرف یعنی چگونه یک کلمه را به شکل های مختلف در بیاوریم تا معانی متعددی از آن بدست آید. فایده علم صرف در آشنایی با چگونگی کلمه سازی و کلمه شناسی است.

علم نحو راجع به چگونگی اعراب آخر کلمات صحبت می نماید. فایده علم نحو در محفوظ ماندن از خطا در گفتار زبان عربی است.

بحث دوم : آیه ۱۲۹ سوره بقره

افعال ثلاثه مجرد اوزانشون سماعی است. از قبل و بر اساس تمارین باید به یاد بسپاریم.

این آیه از سوی حضرت ابراهیم (ص) مطرح شده است. این آیه مجموعه ای از دعاهاى حضرت ابراهیم (ص) است. که در نتیجه گیری آن می توان فهمید:

۱. معلم می بایست از جنس متعلم باشد تا درک کند حال ایشان را

۲. پرورش علاوه بر آموزش از وظایف معلم تعریف می شود.

قرآن کتاب هدایت است. کتابی برای پرهیزکاران که در آن فراوان از مثل و قصه استفاده شده است.

قصه و مثل گذشتگان، زنان نمونه، ستمگران، دادگران، انسان های فرهیخته، انسان های پست و...

ما دو دنیا داریم:

نخست دنیای فیزیکی و محسوس که شامل انسان، کهکشان ها و سایر موجودات است.

دوم دنیای متافیزیک و ماوراء الطبیعه جهانی بالاتر و وسیع تر که در آن خدا، شیطان، روح، آخرت و عمل صالح مطرح می شود.

چرا خداوند در قرآن کریم از قصه استفاده می کند؟ قصه هم چون یک سیم رابط، فیلتر و حلقه مفقوده فی مابین دنیای فیزیکی و دنیای متافیزیک است.

ظرفیت درک، فهم انسان به عنوان بخشی از جهان فیزیکی محدود به حواس ششگانه می باشد .

قصه یعنی تجسم و عینیت بخشیدن به جهان ماوراء الطبیعه، دنیایی که ما آن را حس نمی کنیم اما حقیقت آن را درک می نماییم.

از این رو فلسفه وجود قصه در قرآن کریم معنا می شود.

چرا در قرآن کریم از تعداد بیشمار قصه استفاده شده است؟

هر آیه از قرآن کریم دارای فلسفه، حکمت و ضرورتی است.

قرآن کتابی برای هدایت است که نیازمند ابزاری برای هدایت است.

یکی از ابزارهای هدایت در قرآن کریم قصه و دیگری مثل است.

خداوند چون ذهن و برداشت انسان محدود بوده و توان درک دنیای ماوراء الطبیعه نا محدود را نداشته از قصه ها استفاده فرموده است.

قرآن کریم دارای دو نوع قصه است:

۱. قصه های عبرت آموز: قصه هایی که نتایج بد کارهای ناشایست گذشتگان را برای ما آشکار می نماید.

۲. قصه های درس آموز: قصه که نتایج خوب کارهای شایسته همچون پاکی ها، تقوا، ایمان و تلاش را برای ما مشخص می نماید.

تجسم بخشیدن به دنیای نا محسوس، متافیزیک و ماوراءالطبیعه فلسفه قصه گویی است. زیرا ما با درک محدود و فیزیکی با قصه ها دنیای ماوراء الطبیعه را درک نماییم.

قرآن دارای چندین نوع قصه است.

۱. قصه های کامل و جامع همچون قصه حضرت یوسف(ع) که تمام قصه ایشان را می توان در سوره یوسف یافت و خارج از سوره یوسف در سایر سوره ها نامی از آن حضرت دیده نمی شود.

۲. قصه های کامل و پراکنده همچون قصه حضرت موسی(ع)، حضرت عیسی(ع)، حضرت آدم(ع)، ابلیس، داستان خلقت و سایر داستان هایی که در سرتاسر قرآن مجید پخش می باشند.

خداوند کریم به هر مناسبتی که موضوعی را مطرح می فرمایند از تکه ای از قصه ها حتی به صورت تکرار استفاده می فرمایند.

نتیجه ای کوتاه:

یک معلم می تواند در سرتاسر تدریس اش در طول سال از قصه ها به عنوان شاهد و مثال استفاده نماید.

۳. قصه هایی که بدون نام مطرح شده و فقط با صفت آمده اند.

صفت بلعم باعور(بلعم بائور) را مطرح نموده و او را به یک سگ تشبیه می نماید زیرا وی از علم الهی به نفع فرعون و بر علیه حضرت موسی(ع) استفاده کرده است و اینجا بوده است که خداوند منان علم الهی را از وی گرفته اند.

۴. قصه هایی که فقط به یک نام از شخصیت قصه اکتفا شده است.

خداوند می فرمایند، حضرت الیاس(ع) از مرسلین است اما اسم ایشان در قرآن نیامده است. با مراجعه به تاریخ و تفاسیر قرآن کریم میتوان به نام ایشان رسید. خداوند متعال بدون فلسفه و حکمت اسم کسی را در قرآن مطرح نمی فرمایند.

همچون داستان قوم تبع که در ادامه انواع قصه مطرح خواهد شد.

امام خامنه ای می فرمایند: حقیقت عطر قرآن در فضای زندگی می پیچد و ...

به منظور تعریف سبک زندگی اسلامی در ابتدا به تعریف زندگی پرداخته سپس بهترین شیوه برای زندگی کردن و رسیدن به آرمان ها را مطرح می نماییم.

زندگی در معنای عمومی همان عمری است که با مواهب و تکالیفی در دنیا آن را سپری می نماییم.

در قرآن کریم برای زندگی دو تقسیم بندی داریم:

۱. کمی : در این تقسیم بندی حیات به دو بخش حیات دنیوی و اخروی تقسیم می شود.

۲. کیفی

در قرآن کریم، زندگی از بدو تولد تا ابدیت ادامه دار مطرح می شود. هم چنین در آیاتی هم چون آیه ۴۲ سوره زمر و احادیث نبی اکرم اسلام(ص) مرگ به یک خواب تشبیه می شود که آدمی پس از بیداری از آن مبعوث می شود.

در این میان آنچه حایز اهمیت است آنست که هنگامی که آدمی در آخرت از خواب برمی خیزد مدت زمان خواب را احساس نکرده و برزخ را به یاد ندارد. آیات سوره نازعات به این موضوع اشاره دارند. هم چنین آیات ۲۵۹ سوره بقره و قصه اصحاب کهف نمونه های شاهد این موضوع می باشند.

نکات صرفی آیه ۱۵۹ سوره آل عمران (افعال)

فعل **لنت لهم** که **لنت** یک فعل مفرد مخاطب و ماضی است که فعل ثلاثه مجرد از فعل **لین** است.

فعل **کنت** که فعل مخاطب و ناقص است که اسم خبر خواهد داشت.

نکته - بحث صرف و نحو بسیار مهم تر است. استاد نحاط در کتاب الکتاب می گوید: بسیار از مباحث نحوی در کلام را حل کردم لیک بسیاری از مباحث نحوی برای من حل نشده است.

فعل **لنفضلوا** باب انفعال است. ریشه آن **فضل** است. ماضی آن **انفض** است.

فعل **فعفوا** که ریشه آن **اعفوا** و **يعفوا** است. فعل معتل است که یک فعل امر است. این فعل از **نعفوا** ساخته شده است و همزه وصف دارد و فعل امر است که جزم داده شده است.

فعل **واستغفرلهم** از باب استفعال و فعل امر است.

نکته - همه و های موجود در آیه واو عطف هستند که جملات را به هم ربط می دهند.

فعل **وشاورهم** صیغه اول فعل امر است.

نکته نحوی - وقتی فعل به ضمیر متصل می شود اکثر اوقات آن ضمیر مفعول به است.

فعل **عزمت** ثلاثه مجرد صیغه هفتم از ریشه **عزم** که ت آن فاعل است.

فعل **فتوکل** ثلاثه مزید از باب تفعّل است.

فعل **يحب** فعل مضاعف صیغه اول فعل مضارع از باب افعال است که ریشه آن **حب** است و **متوکلین** مفعول به **يحب** است.

نکته - جمله **يحب المتوکلین** خبر برای ان است که جزو حروف مشبه بالفعل است.

نکته - ان،ان،کان،لکن،لیت و لعل حروف مشبه بالفعل هستند.

آیه ۱۵۹ آل عمران

مفسرین، علما و نحویون در جمله **فبما رحمه من الله** کلمه **ما** را به آرا مختلفی تفسیر می نمایند. که این نظرات در ادامه مطرح خواهد شد.

۱. **ما** نکره تام به معنای شی است.

۲. **ما** سله است.

۳. **ما** استفهامیه است. به نظر فخر رازی این **ما** در معنای تعجب است. در معنای جمله **فبما رحمه من الله** **لنت لهم** می توان گفت چه رحمت بزرگی است آنچه خداوند متعال به تو عطا کرده است.

۴. **ما** زایده است. اکثر مفسرین این نظر را پذیرفته اند. لازم به ذکر است این **ما** بدون فایده نیست بلکه زایده در اعراب است.

نکته- حروف جرّه را به دو شکل ، سببیه و مصاحبت. در نظر گرفته اند.

نکته- کلمه رحمت به خاطر تفهیم با تدوین و به صورت نکره آمده است.

آیه ۱۵۹ آل عمران

این آیه یکی از آیات بسیار مهم پیرامون موضوع تعلیم و تربیت که اخلاق معلمین را ترسیم می نماید بوده که به پیامبر اسلام(ص) در مقام یک معلم نازل شده است.

بر طبق این آیه و تفسیر آن اصول زیر از اصول رفتاری معلم است:

۱. اهل رافت و رحمت نسبت به شاگردان بوده و اصول دوستی را رعایت می نماید.

۲. وی بزرگوار و نیکخواه بوده و گاهی از حق خودش گذشته و از خداوند متعال نیز درخواست رحمت می نماید.

۳. معلم اهل مشورت بوده وی یا مشورت گرفتن از متعلم حس همراهی را به ایشان منتقل نموده و متعلم را در مسیر تعلیم و تربیت همراهی می نماید.

در ادامه انواع قصه های قرآنی داریم:

۴. قصه هایی که اتفاق نیفتاده است لیکن خداوند در قرآن آن ها تحت عنوان قصه های قطعی یاد می کند.

۵. قصه های شان نزول

۶. قصه هایی که با مثل آورده شده اند. مانند باغی که سوخت و

بحث سوم در قصه های قرآنی بعد از فلسفه و انواع قصه های قرآن موضوع انواع قصه می باشد.

دو نوع قصه داریم :

۱. قصه های تخیلی : هنگامی که یک نویسنده، شاعر، طنزپرداز یا فیلمنامه نویس قصه ای را خلق می نماید را گوییم. همچون کلیله و دمنه و

از لحاظ شرعی نوشتن و ساختن این قصه ها اگر دارای ابعاد آموزشی باشند اشکالی ندارند.

قصه های تخیلی می توانند از زبان موجودات، اشیا و ... باشند که خداوند متعال در قرآن کریم نیز از انواع این قصص استفاده فرموده اند.

۲. قصه های غیر تخیلی

در ادامه انواع قصه های قرآنی داریم:

۴. قصه هایی که اتفاق نیفتاده است لیکن خداوند در قرآن آن ها تحت عنوان قصه های قطعی یاد می کند.

۵. قصه های شان نزول

۶. قصه هایی که با مثل آورده شده اند. مانند باغی که سوخت و

بحث سوم در قصه های قرآنی بعد از فلسفه و انواع قصه های قرآن موضوع انواع قصه می باشد.

دو نوع قصه داریم :

۱. قصه های تخیلی : هنگامی که یک نویسنده، شاعر، طنزپرداز یا فیلمنامه نویس قصه ای را خلق می نماید را گوییم. همچون کلیله و دمنه و....

از لحاظ شرعی نوشتن و ساختن این قصه ها اگر دارای ابعاد آموزشی باشند اشکالی ندارند.

قصه های تخیلی می توانند از زبان موجودات، اشیا و ... باشند که خداوند متعال در قرآن کریم نیز از انواع این قصص استفاده فرموده اند.

۲. قصه های غیر تخیلی

برای داشتن یک زندگی قرآنی نخست باید به تعریف حیات و زندگی در قرآن کریم بپردازیم. قرآن کریم دارای دو تعریف برای حیات است.

یکی از نظر کمی یعنی مدت زمان، مقدار آن که از این لحاظ زندگی به حیات دنیا و آخرت تقسیم می شود.

حیات دنیا از هنگام تولد آغاز و تا لحظه مرگ ادامه می یابد سپس ما می خوابیم و خود را در صحنه قیامت می بینیم. در این هنگام حیات آخرت ما آغاز می شود. (طبق آیه ۲۴ سوره فجر)

قرآن مجید این دو حیات را از نظر کمی و کیفی مقایسه نموده و می فرماید، آخرت هم بهتر و هم پایدارتر است.

حیات دنیا برای خودش خلق نشده بلکه طبق فرموده قرآن کریم دنیا تنها گذرگاهی برای آخرت است. (آیات ۲ سوره ملک و ۷ سوره کهف)

طبق روایات و به تعبیر نهج البلاغه دنیا محل کسب و کار است. دنیا، گذرگاه، تجارتخانه، مزرعه و محل کشت آخرت است.

در نتیجه سبک زندگی قرآنی آن است که آدمی زندگی دنیایی اش را بر اساس زندگی آخرتش تنظیم نماید.

در کتب اخلاقی می گویند ما دو نوع عقل داریم:

۱. عقل معاش، عقلی که فرد به کار می گیرد تا زندگی اش را خوب اداره نماید گویند.

۲. عقل معاد، عقلی را که فرد به کار می گیرد تا هم دنیا و هم آخرتش را تامین نماید گویند.

امام علی(ع) در خطبه ای از نهج البلاغه می فرماید: از گذرگاهتان برای قرارگاهتان توشه بیاندورزید.

در موضوع چيستی و چرایی حفظ قرآن کریم مطرح می شود که حفظ قرآن کریم همزمان با نزول آیات توسط نبی اکرم اسلام (ص) آغاز شده است.

هم چنین با مراجعه به تفاسیر قرآن کریم و آیات آن، حفظ در معنای نگه داری به دفعات مطرح شده است که بیانگر اهمیت حفظ کلام الله می باشد.

در موضوع حفظ سوره قاف لازم به ذکر است که نام این سوره از حروف مقطعه ابتدای سوره گرفته شده است. آیه اول این سوره "ق و القرآن المجید" است که حرف "و" آن واو قسم می باشد.

سوره مبارکه "ق" با ۴۵ آیه کوتاه در جز ۲۶ قرآن مجید قرار دارد.

آیات بسیاری در قرآن کریم هستند که بر طبق آن بسیاری از مفسرین معتقدند خداوند متعال توصیه به حفظ قرآن کریم فرموده اند.

هم چنین پیامبر اکرم اسلام و امامان نیز در احادیث بسیاری به حفظ قرآن پرداخته اند. که بر طبق آن، از حفظ خواندن قرآن بصورت لفظ پایین ترین سطح و مرتبه حفظ قرآن کریم می باشد. فهم، درک کردن، فهم جایگاه قرآن و حفظ آن به معنای نگه داشت دستورات قرآن و در واقع عمل به آیات قرآن مورد توجه و مطلوب از حفظ قرآن کریم می باشد.

در نخستین جمله دعای امام صادق (ع) مربوط به قرائت و حفظ قرآن آمده است، خداوند! به من رحم کن با کمک کردن من در ترک گناهان یعنی پیش نیاز حفظ قرآن کریم پاک شدن از گناهان است.

در جای دیگری می فرمایند، قلب من را همراه کن با حفظ کتابت همانطور که به من آموزش دادی.

آیات سوره قاف

آیه ۱: ق و القرآن المجید

مفسران راجع به حروف مقطعه و علل حضور آن ها در ابتدای سوره های قرآن کریم قول های متعددی دارند. سخنی که بیش از همه بدان توجه شده است، آنست که این ها رمزهایی هستند بین خداوند و پیامبر (ص) که ترجمه ناپذیر برای ما هستند.

لغت مجد در معنای شهرت و فراگیر شدن نام است. قرآن مجید یعنی قرآنی که فراگیر است و شهرت جهانی می یابد. برخی این بخش از آیه را بخشی از اخبار غیبی قرآن دانسته و معتقدند که روزی خواهد آمد که جایگاه آن بر همگان آشکار خواهد شد.

آیه ۲:

در معنای آن می توان گفت با این که جایگاه قرآن رفیع و آشکار است اما کفار، مشرکان و گروهی از مردم تعجب می کنند از این که یک هشدار دهنده از بین خودشان آمده و آیات قرآن را تلاوت می فرماید.

نکاتی برای حفظ هرچه بهتر این آیات :

✓ کلماتی هم چون قرآن، مجید، عجیب، کافر کلمات کاربردی و مشترک با زبان فارسی است.

✓ کلماتی هم چون هذا، شی و قال کلمات رایج قرآن و زبان عرب هستند.

نکات صرفی آیه ۱۶۴ سوره آل عمران:

بحث اول - نکات نحوی

فعل من صیغه اول ماضی که در حقیقت منن بوده و یکی از ن ها به علت تکرار حذف و ادغام شده است. این فعل بر وزن فعل بوده و مضارع آن یمینوا است. این فعل ثلاثه مجرد سماعی است. در این فعل ن مفتوح در هر ۱۴ صیغه باقی می ماند.

نکته: صرف یعنی تغییر ، وقتی مصدری را به فعل ماضی یا مضارع تغییردهیم .

فعل بعث صیغه اول و ثلاثه مجرد است.

فعل یزکیهم از باب تفعیل است و مصدر آن تزکیه است و ضمیر متصلی که به آن چسبیده مفعول آن است.

فعل ویعلمهم صیغه اول مضارع است.

فعل کانوا صیغه سوم ماضی است و کان از افعال ناقص است.

نکته: عمل افعال ناقص در نقطه مقابل حروف مشبه بالفعل است.

لقد که در آن ل قسم است و جوابی برای قسم محذوف هم چنین قد حذف تحقیق است که اگر بر سر فعل ماضی بیاید معنای تحقیق می دهد و اگر بر سر فعل مضارع باشد و این معنی را نمی دهد.

در جمله من الله لفظ جلاله فاعل است .

در جمله علی المومنین حرف علی جر و مومنین مجرور آن است.

بحث دوم - نکات بلاغی

نکته بلاغی آن صنعت التفاضل به معنی روی گرداندن از غایب به مخاطب، از غایب به متکلم، از غایب به مخاطب و ... است.

در این آیه التفاضل از خطاب به غیب است. چون زمینه منت گذاردن بر مومنین به خاطر صفتی است که دارند.

صنعت تجدید از فنون علم بدیع است. بدین معنا که متکلم از موصوفی که دارای صفتی است به جهت مبالغه در آن صفت، امر دیگری را همچون آن چیز انتزاع می کند. تا جایی که گویی امر انتزاع شده برای آن صفت بلیغ تر بوده و شایستگی بهتری نسبت به آن موصوف و امر اصلی دارد.

تجدید دارای اقسام زیادی هم چون من تجدید، با تجدید و بدون واسطه به شکل کنایه و ... مطرح می شود.

علت تجدید در آیه ۱۶۴ آل عمران به خاطر عظمت، کمال و شایستگی است که بلاغت آن را بهتر مطرح می نماید.

هم چنین کلمه رسول نکره آمده است به خاطر تعظیم و اکرام، هم چنین سایر صفت های بعد آن نیز به همین علت آمده اند.

حرف فی به معنای در ، مفهوم ظرفیت را دارد.

بحث سوم - نکات معنایی

آیه ۱۶۴ سوره آل عمران یکی از آیات قرآن کریم پیرامون تعلیم و تربیت است.

خداوند منان در این آیه از تعلم معلمان بزرگ الهی تحت عنوان منت نهادن یاد می فرمایند.

کلمه منت به معنای نعمت ثقیل، نعمتی که ارزش آن فوق العاده است می باشد. هم چنین منظور از کتاب علم احکام و منظور از حکمت علم دنیا و شناخت جهان است.

لازم به ذکر است خداوند منان فقط و فقط در همین جا از تعبیر منت نهادن استفاده فرموده اند.

در احادیث آورده اند: اگر کسی برای خدا یاد بگیرد، یاد بدهد و برای خدا عمل کند در آسمان ها از وی به عزت و عظمت یاد می شود.

سوالات

۱. کدامیک از ویژگی های فعل من در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران نیست؟ (۴)

بر وزن یفعل است

مضارع آن یمنوا است

ثلاثه مجرد است.

صیغه دوم ماضی است.

۲. معنا و مفهوم صرف چیست؟ (۴)

تغییر

خواندن

مصدری را به ماضی یا مضارع تغییر دادن

۱ و ۳

۳. در فعل من در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران ن دارای چه اعرابی است؟ (۱)

دارای فتحه است

دارای ضمه است

دارای کسره است

۴. کدامیک از ویژگی های فعل یزکیهم در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران نیست؟ (۲)

از باب تفعیل است.

از باب فعل است.

تزکیه مصدر آن است.

هم مفعول آن است

۵. کدامیک از ویژگی های فعل کانوا در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران نیست؟ (۴)

صیغه سوم

فعل ماضی

کان از افعال ناقص

فعل مضارع

۶. کدامیک از ویژگی های لقد در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران نیست؟ (۳)

ل قسم است.

قد حرف تحقیق چون بر سر فعل ماضی آمده است.

قد حرف تحقیق چون بر سر فعل مضارع آمده است.

هیچ یک

۷. طبق نظر اساتید نحو کدامیک صفت رسول در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران نیست؟ (۱)

فعل بعث

و يعلمهم الكتاب

و یزکیهم

یتلوا علیهم آیات

۸. طبق نظر اساتید کدامیک صنعت التفاضل در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران است؟ (۲)

التفاضل از غایب به مخاطب

التفاضل از خطاب به غیب

التفاضل از متکلم به غایب

التفاضل از متکلم به مخاطب

۹. چرا در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران از صنعت التفاضل استفاده شده است؟ (۲)
چون مبالغه شده است.

چون از خطاب به غیبت التفاضل داریم.

چون فعل پیش از آن امر است.

چون رسول مفعول به است.

۱۰. در کدامیک از عبارات و آیات زیر از صنعت تجدید استفاده نشده است؟ (۱)

الحمد لله رب العالمین

... لی من فلان صدیق و الفهیم

آیه ۱۶۴ سوره آل عمران

خطبه ابوطالب (ع) هنگام ازدواج حضرت خدیجه (س) با پیامبر (ص)

۱۱. کدام یک از آیات زیر راجع به تعلیم و تربیت است؟ (۴)

آیه ۴۲ سوره زمر

آیه ۱ سوره بقره

آیه ۹۵ سوره ق

آیه ۱۶۴ سوره آل عمران

دو نوع قصه داریم :

۱. قصه های تخیلی : هنگامی که یک نویسنده، شاعر، طنزپرداز یا فیلمنامه نویس قصه ای را خلق می نماید را گوییم. همچون کلیله و دمنه و.... .

از لحاظ شرعی نوشتن و ساختن این قصه ها اگر دارای ابعاد آموزشی باشند اشکالی ندارند.

قصه های تخیلی می توانند از زبان موجودات، اشیا و ... باشند که خداوند متعال در قرآن کریم نیز از انواع این قصص استفاده فرموده اند.

۲. قصه های غیر تخیلی(مستند) : این قصه ها دارای ریشه حقیقی در تاریخ اند و گرچه امروز آن را به عنوان قصه می شناسیمشان لیک زمانی واقعیتهای تلخ یا شیرین بوده است.

قصه هایی همچون:

- ✓ قصه خلقت و جهان، قصه موجودات نامرئی هم چون فرشتگان در هنگام خلقت انسان، سجده نکردن شیطان، سخن گفتن فرشتگان مقرب و ... که قصه های حقیقی هستند.
- ✓ قصه گذشتگان، قصه عاد، ثمود، لوط و.... .
- ✓ قصه اسلام و پیامبر اکرم(ص)، قصه های مربوط به صدر اسلام، رفتار منافقان، جریان مباحله، جنگ خندق، احد، خیبر یا تبوک.
- ✓ قصه زنان، قصه آسیه، همسر حضرت نوح(ص) و همسر حضرت لوط(ع) و.... .
- ✓ قصه انسان های خوب و فرزندان خوبشان مانند لقمان.
- ✓ قصه انسان های بد و فرزندان بدشان مانند حضرت نوح(ص).
- ✓ قصه انسان و حیوانات، حضرت سلیمان(ص) و هدهد، حضرت سلیمان(ص) و مورچه، سگ اصحاب کهف.
- ✓ قصه افراد خوب، قصه سوره دهر که در شان حضرت علی(ع)، حضرت زهرا(س)، امام حسن(ع) و امام حسین(ع) است.
- ✓ قصه هایی که خداوند به نام انسان های شایسته مطرح فرموده اند، مانند سوره حضرت مریم(س).

موضوع چهارم - چگونگی یافتن قصه های قرآنی

۱. یافتن قصه های قرآنی با استفاده از کتب معتبری که مفسران و دانشمندان نوشته اند.

✓ کتاب قصه های تفسیر نمونه که توسط مفسرین در هنگام تفسیر استخراج شده است.

✓ کتاب قصه های قرآن نوشته مرحوم حجت الاسلام حاج مصطفی زمانی

✓ کتاب قصص الانبیا مرحوم آیت الله محلاتی

✓ کتاب هایی که در آن قصه یک یا چند پیامبر مطرح شده است.

برای پژوهشگران عمیق نگر راهکار های زیر برای درک و فهم صحیح مطرح هستند:

- نام قصه را انتخاب می نمایید. مانند: عاد، نوح، لوط، اصحاب راس، اصحاب کهف، اصحاب اخروء و
- آیات مرتبط با قصه مورد نظر را می توان بر اساس نرم افزار های مربوط به حوزه علوم تحقیقات نور مربوط به حوزه علمیه قم (جامع تفاسیر) و منابع معتبری هم چون آن می توان یافت.
- لغاتی که در آیات هستند و معانی آن را نمی دانیم از منابع معتبری همچون سلسله کتاب قابوس قرآن (الفبایی است)، نشر طوبی و
- مطالعه تفسیر آیات بر اساس نظر ایمة (ع)
- مراجعه به تاریخ و جغرافیای تاریخ.

سوالات:

۱. کدامیک هم معنای قصه های غیرتخیلی است؟ (۴)

مستند

حقیقی

باور پذیر

۱ و ۲

۲. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی زیر با سایرین متفاوت است؟ (۳)

قصه خلقت انسان و فرشتگان در قرآن

قصه سخن گفتن ملک مقرب جبرئیل

قصه جریان مباحله

قصه خلقت انسان و شیطان در قرآن

۳. کدامیک از ملائک مقرب خداوند منان نیستند؟ (۴)

جبرائیل

اسرافیل

میکائیل

شیطان

۴. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی زیر با سایرین متفاوت است؟ (۲)

قصه عاد

قصه خیبر

قصه لوط

قصه ثمود

۵. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی زیر با سایرین متفاوت است؟ (۱)

قصه هدهد و سلیمان

قصه احد

قصه خیبر

قصه خندق

۶. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی نیست؟ (۳)

قصه انسان و حیوانات

قصه موجودات نامرئی

قصه موجودات فضائی

۳ و ۲

۷. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی زیر با سایرین متفاوت است؟ (۲)

قصه همسر حضرت نوح (ص)

قصه همسر حضرت مریم (س)

قصه همسر حضرت لوط (ص)

قصه همسر فرعون

۸. کدامیک از انواع قصه های غیر تخیلی قرآنی زیر با سایرین متفاوت است؟ (۴)

قصه حضرت سلیمان (ع) و هدهد

قصه حضرت سلیمان (ع) و مورچه

قصه سگ اصحاب کهف

قصه سوره دهر

۹. کدام یک از منابع معتبر برای یافتن قصه های قرآنی است؟ (۴)

کتاب قصه های قرآن مرحوم حجت الاسلام مصطفی زمانی

کتاب قصص الانبياء مرحوم آیت الله محلاتی

نرم افزار حوزه علوم تحقیقات نور

هرسه

۱۰. کدام یک از منابع معتبر برای یافتن قصه های قرآنی است؟ (۴)

کتاب قصه های قرآن مرحوم حجت الاسلام مصطفی زمانی

کتاب نثرطوبی

کتاب قابوس قرآن

هرسه

سخن در سبک زندگی از منظر قرآن کریم و زندگی اسلامی و دینی است. قرآن زندگی را به دو شکل تقسیم بندی می نماید:

۱. زندگی دنیایی و زندگی اخروی

۲. زندگی فیزیکی و زندگی معنوی از همین رو مرگ فیزیکی و معنوی

زندگی و مرگ فیزیکی را می توان در آیه ۲۸ سوره بقره و آیات بسیار دیگری یافت. بر طبق این آیه دو زندگی و دو مرگ داریم:

دوران مرگ اول : دوران قبل از دنیا را گویند.

دوران زندگی اول : دوران زندگی دنیا را گویند.

دوران مرگ دوم : دوران برزخ را گویند.

دوران زندگی دوم : دوران قیامت را گویند.

خداوند در آیه ۱۵ سوره مومنون دوران مرگ دوم را می فرمایند، شما انسان ها بعد از رفتن از دنیا خداوند شما را می میراند. لازم به ذکر است عده ای استثناء هستند زیرا خداوند منان در قرآن می فرماید، آنان که در راه خدا شهید می شوند را مرده نخوانید بلکه آنان زنده اند و روزی می خورند.

طبق آیات قرآن کریم جسم به عنوان مرکب روح در دنیا تا آن زمان که در خدمت روح باشند، آدمی را زنده می خوانند و آن هنگام که جسم در خدمت روح نباشد آدمی را مرده می خوانند.

انسان میت دارای درک، حس و ... است فقط شبیه انسان است که خوابیده است.

عمده آیات قرآن کریم در موضوع زندگی مربوط به آیات زندگی فیزیکی است و عده محدودی از آیات به زندگی معنوی اشاره دارد.

مدار زندگی فیزیکی بدن است .

با توجه به مفهوم زندگی معنوی در قرآن ممکن است کسی زندگی فیزیکی داشته باشد لیکن مرده باشد.

زندگی معنوی بر طبق آیات قرآن کریم زندگی ایمانی و زندگی حقیقی است.(آیه ۲۴ سوره انفال، آیه ۱۲۲ انعام)

نکته: هر کجا جمله یا ایهاالذین آمنوا در قرآن کریم مطرح شده است خداون منان با ما مستقیم و بی هیچ واسطه ای سخن می گوید.

این خطاب با ۸۹ تکرار بیشترین خطاب در قرآن کریم است.

برخی مفسرین معتقدند آیه ۱۲۲ سوره انعام درباره حمزه سیدالشهداء (س) است.

برکات حفظ قرآن کریم

انس یک مسلمان با قرآن کریم منحصر به شرایط، مکان و شرایط خاصی نیست. در زندگی ائمه اطهار(ع) می بینیم که انس با قرآن بسیار بوده است و هم چنین ایشان بدان بسیار توصیه فرموده اند.

اگر کسی سوره قرآن را به تکرار تلاوت کند با قرآن مانوس شده و قرآن در بخشی از حافظه وی باقی خواهد ماند.

کسی که حافظ قرآن است زمینه تدبر در آیات را بیشتر و بهتر دارد.

حفظ قرآن دارای اثرات وضعی بسیاری است، یکی از آن ها احساس انس با خداوند منان است و دیگر اثر آن اینست که شخص حافظ در همه حال یک تذکر دهنده بسیار قوی را همراه خود دارد.

نکاتی برای حفظ روان تر آیات ۳ و ۴ سوره ق

کلمات مشترک آیات با زبان فارسی، بعید، ناقص، کتاب، حفیظ است.

کلمات کاربردی در زبان عربی، ذلک، عندنا، منهم است.

آیه ۱۵۲ سوره انعام:

بحث اول - نکات صرفی

فعل لا تقربوا ، آخر فعل جزم داده شده است و لای آن ناهیه است.

فعل یبلغ ، ثلاثه مجرد مضارع بوده که منسوب شده است .

فعل اعفوا، صیغه سوم فعل امر، لفیف مفروق است . این فعل دوبار در آیه تکرار شده است.

فعل لا تکلف، ثلاثه مجرد مضارع و لای آن نافییه است.

فعل قلتم، ماضی و اجوف واوی است.

فعل اعدلوا، ثلاثه مجرد و صیغه سوم امر است.

نکته: فعل امر از مخاطب مضارع ساخته می شود.

فعل کان، افعال ناقص که اسم خبر خواهد داشت.

فعل وصاکم، ثلاثی مزید ماضی است.

فعل تذکرون، ثلاثی مزید که ت اول آن حذف شده است.

بحث دوم - نکات نحوی

و تقربوا فاعل و مال مفعول به برای فعل قرب که در عین حال مضاف و یتیم مضاف الیه است.

الی ادات حصر ، هی مبتدی و احسن خبر حتی حذف غایت است.

بحث سوم - نکات بلاغی

اعفوا فعل امر به معنای وفا کنید و الکیل به معنای پیمانه ، میزان به معنای ترازو و قس به معنای عدل و داد است. این کلمات چون تناسب دارند دارای صنعت مراعات نظیر می باشند.

نکته: در صنعت مراعات نظیر تناسب نباید از نوع تضاد باشد.

جمله لا یکلف الله الی وسعها دارای صنعت تزعیل است.

نکته: صنعت تزعیل قسمی از اطناب است بدین شکل که یک جمله در ادامه جمله مستقل دیگری آمده و معنا و مفهوم جمله اول را در بر گرفته و آن را تاکید می نمایند.

نکته: صنعت تزعیل به علت تاکید و اثبات جمله ماقبل مطرح می شوند.

جمله و به عهدالله اعفوا، به عهد جارو مجرور است که عامل بر عامل خودش که اعفوا است مقدم شده است.

نکته: در زبان عربی ابتدا عامل سپس جارو مجرور آن ذکر می شود و به دلایلی تقدیم و تاخیر ها شکل می گیرد.

در اینجا این تاخیرها به خاطر اهمیت دادن و شرافت دادن به آن است که در حقیقت اهتمام به امر عهد و پیمان است.

فعل تتذكرون مضارع صیغه جمع مذکر مخاطب از ریشه ذکر و باب تفعّل است. در اینجا به علت سهولت و تخفیف تلفظ ت از فعل حذف شده است.

جمله و لو کان ذاللقربی که در آن واو حالیه ، لو وصلیه و افاده مبالغه است.

بحث سوم - نکات معنایی

نکته تربیتی آیه برای معلمان : هرآنچه معلم به متعلم آموزش می دهد بهتر است در چارچوب مراعات سطح استعداد، ظرفیت وی برای دریافت مطالب و هم چنین همراه با قدردانی از تلاش افراد متناسب با رشد ایشان در مقایسه با خودشان باشد.

چگونه قصه ساخته و قصه بگوییم؟

راه دست یافتن به قصه های قرآن

- جستجو در کتب مجموعه قصه های قرآن و انبیاء نوشته مفسران و بزرگان
- جستجوی پژوهشی، عمیق و گام به گام با کمک خودآیه، نام شخصیت یا قصه، معنای لغوی و سپس تفسیر و مراجعه به تاریخ و موارد عینی قصه مورد نظر

ارکان قصه

بهتر است خودمان قصه را بسازیم و ارکان قصه را بهتر بشناسیم و با کمک انواع راهکارهای کاربردی بتوانیم از قصه بهتر استفاده نماییم.

ارکان قصه سه تا هستند: مقدمه، اوج، خاتمه.

اگر قصه ای یکی از سه مورد فوق را نداشته باشد دیگر قصه نیست و به نوعی یک خبر، متن ادبی یا ... است.

قصه باید دارای مقدمه باشد هم چون قصه حضرت نوح(ع)، قصه حضرت یوسف(ع) و ... مقدمه از زمان، مکان، حالت، حرکت و شخصیت تشکیل شده است.

✓ زمان به سه قسمت تقسیم می شود: گذشته، حال و آینده.

✓ مکان دو نوع حقیقی و تخیلی دارد.

✓ شخصیت، به فرد یا افراد خوب یا بد قصه گویند.

✓ حرکت، اگر در قصه نباشد اصلاً قصه وجود ندارد.

✓ حالت، کیفیتی است که بر شخص عارض می شود.

سخن در سبک زندگی از منظر قرآن کریم و زندگی اسلامی و دینی است. قرآن زندگی را به دو شکل تقسیم بندی می نماید:

۱. زندگی دنیایی و زندگی اخروی: زندگی دنیا استقلال نداشته و مقدمه حیات آخرت است.

۲. زندگی فیزیکی و زندگی معنوی از همین رو مرگ فیزیکی و معنوی

برای داشتن حیات طیب ابتدا باید حیات طیب را شناخته زندگی را براساس آن تعریف نموده به سوی آن حرکت می نماییم.

در آیه ۲۴ سوره انفال اطاعت از پیامبران را زندگی و حیات طیب می نامند.

در آیه ۹۷ سوره نحل از حیات طیب صحبت فرموده و آن را تعریف می نماید. هم چنین می فرماید: هرکسی عمل صالح انجام دهد مرد باشد یا زن به شرط آن که مومن باشد ما او را به حیات طیب زنده می کنیم.

نکته: این آیه برای افراد زنده است زیرا عمل صالح برای فرد زنده تعریف می شود چون با اعضاء و جوارح انجام می شود. هم چنین اشاره به مرد یا زن بودن اشاره دیگری به جسم و زنده بودن است. نکته: انسان از نظر حیات معنوی میت بوده، ما او را زنده می کنیم. پاداش وی بر اساس بهترین عملی که انجام می دهند به ایشان ارائه می شود.

لازم به ذکر است که عمل صالح به شرط ایمان است.

بر طبق آیه ما دو زندگی داریم یکی فیزیکی و دیگری حیات طیبه که با نورانیت الهی همراه است، از این رو برای داشتن حیات طیبه باید زندگی خود را برنامه ریزی نماییم.

قرآن کریم تعبیری در زمینه حیات طیبه دارد:

۱. نور قلب (آیه ۲۸ سوره حدید)

۲. شرح صدر (۱۲۵ سوره انعام – آیه ۲۲ سوره زمر – آیه ۲۵ سوره طه – سوره شرح)

ذیل تفسیر آیات سوره لقمان در کتاب تفسیر صافی از لقمان حکیم به پسرش نقل شده است:

از دنیا به میزانی انتخاب کن که لازم داری (در فکر جمع، دنیا محوری و حرص نباش) اما آن مقدار لازم را از دست مده که سربار مردم شوی (نه می توانی رها کنی و نه محو دنیا شوی)

در ادامه درجات حیات طیب برای اهل ایمان مطرح می شود.

بحث اول - برکات حفظ قرآن کریم

- ✓ تسلط بیشتر یک حافظ بر موضوع تفکر و تدبیر (زمینه ساز بودن حفظ بر تفکر و تدبیر)
- ✓ کسی که حافظ و هم نشین قرآن است به سمت هر کاری نمی رود.
- ✓ اگر کسی که حافظ و هم نشین قرآن است اگر خطایی کرد بهترین تذکر دهنده قرآن کریم است.
- ✓ مواردی روزمره در ذهن ماست گاهی بی فایده و پوچ است آن کس که حافظ است بخش زیادی از ذهن اش همواره درگیر حفظ و نگه داشت قرآن است.
- ✓ همراهی با منبع اصیل نورانیت منجر به تطهیر ذهن و قلب است.

نکاتی برای حفظ روان تر آیات ۵ و ۶ سوره ق

خداوند در این آیات قدرت خود در احیا دوباره اموات را با اشاره به خلقت آسمان، زمین، نزول باران و رویش گیاهان مطرح می فرمایند .

لغات پرکاربرد در زبان عربی : سماع

لغات مشترک با زبان فارسی : حق، زین، ينظر(نظر)

آیه ۱۲۸ سوره توبه:

بحث اول - نکات صرف و نحو

فعل جاء ، مضارع و معتل است واعلال به قلب شده و یا قلب به الف شده است.

فعل عنتم ، صیغه نهم است. از ریشه عنت ۵ بار و کلمه عنت دوبار در قرآن آمده است .

نکته: صرف به علت ساختار به نسبت نحو نیازمند تحقیق بیشتری است.

کلمات اسم رسول (نقش فاعلی)، عزیز و حریص است. حرص در امور معنوی بر خلاف امور دنیوی بسیار ممدوح است.

کمه لقد، ل آن در جواب قسم ، قد اگر بر سر فعل مضارع باشد حرف تحقیق است.

عبارت من انفسکم، جار و مجرور است و انفس مضاف و کم مضاف الیه آن است.

نکته: اگر ضمائر به افعال متصل بشوند نقش فاعلی یا مفعولی می گیرند و اگر به اسامی متصل شوند مضاف الیه خواهند بود.

کلمه بالمومنین، ب حرف جر و مومنین مجرور بوده و متعلق به فعل ماعنتم موصوله یا مصدریه است.

بحث دوم - نکات بلاغی

این آیه با دو تاکید شروع شده است. یکی ل جواب برای قسم محذوف یا ابتدا برای تاکید ،دوم حرف قد که حرف تحقیق است.

مضمون آیه از مواردی است که امکان هیچ گونه انکاری در آن نیست (آمدن رسول از میان شما) لیکن با تاکید مطرح شده است چون مخابینی که مشرکین هستند از آمدن رسول هیچ گونه بهره ای نبردند و از رسول در راه هدایت خودشان استفاده نداشتند گویی رسول را انکار می کنند، برای همین آیه با دو تاکید آمده است.

عبارت بالمومنین رؤوف الرحیم درباره پیامبر اکرم اسلام (ص) نسبت به مومنین است. کلمه بالمومنین جار و مجرور است که به متعلق خود یعنی رؤوف مقدم شده است تا افاده اختصاص نماید.

تقدیم جار و مجرور به غرض اختصاص رافت و رحمت نسبت به مومنین اتفاق افتاده است، یعنی رافت و رحمت فقط و فقط به مومنین اختصاص دارد.

در این آیه کلمه جاء استعمال مجاز شده است.

بحث سوم – نکات معنایی

نکته تربیتی آیه برای معلمان : حرص ورزی در تعلیم و تربیت صفتی شایسته و از صفات پیامبران است.

ارکان قصه

بهتر است خودمان قصه را بسازیم و ارکان قصه را بهتر بشناسیم و با کمک انواع راهکارهای کاربردی بتوانیم از قصه بهتر استفاده نماییم.

ارکان قصه سه تا هستند: مقدمه، اوج، خاتمه.

مقدمه

قصه باید دارای مقدمه باشد هم چون قصه حضرت نوح(ع)، قصه حضرت یوسف(ع) و ... مقدمه از زمان، مکان، حالت، حرکت و شخصیت تشکیل شده است.

✓ زمان، به سه قسمت تقسیم می شود: گذشته، حال و آینده.

✓ مکان، دو نوع حقیقی و تخیلی دارد.

✓ شخصیت، به فرد یا افراد خوب یا بد قصه گویند. شامل فرد، شیء، حیوان و ... است.

✓ حرکت، اگر در قصه نباشد اصلاً قصه وجود ندارد. دارای دو نوع است: حرکت شخصیت ها، حرکت کل قصه .

✓ حالت، کیفیتی است که بر شخص عارض می شود.

مقدمه را دو نوع می توان مطرح کرد:

۱. خبری

۲. وصفی معمولاً زمان بیان آن ماضی نبوده در حال بیان می شود.

اوج(بزنگاه)

نقطه اصلی کشف مسائل مبهم را گویند.بین اوج تا پایان قصه فاصله باید کوتاه باشد. قرآن معتقد به بهره برداری های اعتقادی، اخلاقی و رفتاری است و قصد دارد بزنگاه نتیجه گیری را پررنگ نموده و آن را توصیف نماید.

گره

نخستین نکته بسیار مهم در قصه مساله گره است. گره نکته مبهمی است که پس از مقدمه ایجاد و پیش از اوج یا در اوج از هم گشوده می شود.یک داستان می تواند شامل چند گره باشد.

سخن در سبک زندگی از منظر قرآن کریم و زندگی اسلامی و دینی است. قرآن زندگی را به دو شکل تقسیم بندی می نماید:

۱. زندگی دنیایی و زندگی اخروی: زندگی دنیا استقلال نداشته و مقدمه حیات آخرت است.

۲. زندگی فیزیکی و زندگی معنوی از همین رو مرگ فیزیکی و معنوی

برای داشتن حیات طیب ابتدا باید حیات طیب را شناخته زندگی را براساس آن تعریف نموده به سوی آن حرکت می نماییم.

بر اساس آیات قرآن، زندگی هدف و آرمانی می شود برای رساندن ما به مقامات و صفات عالیه معنوی هم چون نور قلب، شرح صدر و قلبی سلیم در پیشگاه خداوند که هم شامل دنیا و هم آخرت است. البته ثقل اعظم ان آخرت است.

آیات آخر سوره قمر، خداوند هر دو بعد زندگی (فیزیکی و معنوی) را برای بهشتیان مطرح می فرمایند. هم چنین در این آیات می فرماید مومنین با تقوی در دنیا دارای هر دو حیات فیزیکی و معنوی هستند.

قرآن در آیه ۹۷ سوره نحل می فرماید برای رسیدن به حیات طیب عمل صالح لازم است. هم چنین در آیات قرآن کریم عمل صالح به شرح زیر آمده است:

۱. سوره والعصر : ایمان همراه با عمل صالح و دعوت به صبر و حق را رستگاری می نامند.

۲. سوره مومنون: ایمان با عمل صالح را رستگاری دانسته و برای عمل صالح هفت مصداق مطرح می فرمایند.

بحث اول - روش های حفظ قرآن کریم

طبق نظر روانشناسان بعد از ارتباط یکی از حواس پنجگانه انسانی با هر چیزی، اثرات آن چیز در حافظه کوتاه مدت باقی می ماند که توجه به ان اثر مانایی آن را بالا برده در طولانی مدت به حافظه بلند مدت سپرده می شود.

آیات قرآن کریم نیز از این سیستم مستثنی نمی باشند.

نکته: تعریف ما از حفظ آیات قرآن کریم چیزی فراتر از حفظ لغات می باشد لیکن حفظ دقیق آن می تواند شروع حفظ جامع آن باشد.

مراحل حفظ قرآن:

۱. خواندن صحیح و روان آیات قرآن کریم، (بدون تکلف، مکث های طولانی و....) که یکی از مهم ترین ریشه های حفظ قرآن بوده که می تواند از طریق استماع اتفاق افتد.

۲. تقطیع و تقسیم کردن، این بخش برای حفظ کردن بسیاری از موضوعات کاربردی است.

نکاتی برای حفظ روان تر آیات ۸ و ۷ سوره ق

خداوند در این آیات از زمین سخن می گویند در حالیکه در آیات قبل از آسمان ها سخن می گفتند.

در این آیه لنگرگاه به معنای مکلن هایی است که زمین را محکم نگه داشته اند. طبق نظر مفسرین این مکان ها همان کوه ها هستند که جای دیگری در قرآن از آن ها به میخ هایی استوار یاد می کند.

لغات پرکاربرد در زبان عربی : الارض، فیها، من و....

لغات مشترک با زبان فارسی : مدد، زوج، ذکر، بصیرت، کل و

در موضوع گره در قصه مطرح شد که در داستان می توان یک گره اصلی و چندین گره مختلف و جزئی وجود داشته باشد. همچون قصه حضرت یوسف(ص) که گره های جزئی همچون چاه ، کاروان، خبر دروغ به پدر و را داشت.

گره باید در جای خودش باز شود، گاهی در یک اتفاق یک یا چند گره باز می شود مانند قصه مهمانی عزیز مصر که در آن چندین گره باز می شود.

گفتگو

یکی از اصول قصه است که خداوند متعال به دفعات در قرآن کریم آن را مطرح فرموده اند.

ویژگی های گفتگو: ۱. کوتاه باشد. ۲. متناسب با قصه باشد. هم چنین هر گفتگو باید موازین اخلاقی را رعایت نماید

لازم به ذکر است از نظر قرآن کریم هیچ عمل ناشایست و یا رفتار ناپسند را نباید بازگو کرد (به بندگانم بگو آنچه را بهتر است بگویند)

گفتگو سه مدل دارد:

۱. گفتگو با خود

۲. گفتگو با خدا

۳. گفتگو با دو یا چند نفر هم چون گفتگو پیامبر با مردم و

گفتگو را به چند مدل می توان انجام داد:

۱. خصمانه هم چون گفتگو خدا با ابلیس

۲. دوستانه هم چون مناجات نامه ها، گفتگو لقمان حکیم با پسرش و....

۳. بی طرفانه

۴. دیپلماتیک هم چون قصه حضرت موسی و هارون و فرعون و سخن خداوند که با ایشان نرم سخن بگویند.